

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona o niektorých opatreniach súvisiacich s riadením kótovanej spoločností (ďalej len „návrh zákona“) v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Hlavným cieľom navrhovanej právnej úpravy je transponovať do právneho poriadku Slovenskej republiky požiadavky vyplývajúce zo smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2381 z 23. novembra 2022 o zlepšení rodovej vyváženosti medzi riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností a súvisiacich opatreniach (Ú. v. EÚ L 315, 7.12.2022) (ďalej len „smernica (EÚ) 2022/2381“).

Smernica (EÚ) 2022/2381 má stanovenú transpozičnú lehotu do 28. decembra 2024.

Smernica (EÚ) 2022/2381 stanovuje opatrenia pre kótované spoločnosti z dôvodu, že tieto spoločnosti sú osobitne hospodársky významné, verejne zreteľné a ovplyvňujúce trh ako celok. Kótované spoločnosti určujú normy pre širšie hospodárstvo a je možné očakávať, že ich zavedené postupy budú napodobňovať aj iné typy spoločností. Verejný charakter kótovaných spoločností predstavuje oprávnený dôvod k tomu, aby boli vo verejnom záujme regulované v komparácii so súkromnými spoločnosťami vo väčšom rozsahu. Z uvedeného dôvodu sa navrhovaná právna úprava nebude vzťahovať na mikropodniky, malé a stredné podniky, ale len na vymedzený okruh kapitálovo silných kótovaných spoločností.

Esenciálne ustanovenia navrhovanej právnej úpravy smerujú k tomu, aby kótované spoločnosti so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorých akcie sú prijaté na obchodovanie na európskom regulovanom trhu, stanovili ciele v oblasti dosiahnutia vyváženého zastúpenia žien a mužov vo svojich vrcholových orgánoch (dozorná rada, predstavenstvo) a usilovali o to, aby stanovené ciele dosiahli do 30. júna 2026. Prostriedkom pre zaistenie uplatňovania zásady rovnosti príležitostí pre ženy a mužov a dosiahnutie vyváženého zastúpenia pohlaví (na úrovni stanovených kvantitatívnych cieľov) vo vrcholových orgánoch kótovaných spoločností je stanovenie súboru procedurálnych požiadaviek, ktoré sa týkajú výberu kandidátov na pozície vo vrcholových orgánoch spoločnosti na základe transparentnosti a zásluh.

Politiky, ktoré presadzujú rovnosť žien a mužov, majú kľúčový význam nielen pre budovanie spravodlivej spoločnosti, ale taktiež sú dôležité pre hospodársky rast, prosperitu a konkurencieschopnosť krajiny. Zvýšenie zastúpenia menej zastúpeného pohlavia (v súčasnosti menej zastúpené pohlavie v podmienkach Slovenskej republiky predstavujú práve ženy) môže byť prospešné pre samotné kótované spoločnosti, nakoľko niektoré štúdie ukazujú, že spoločnosti s vyšším zastúpením žien vo vrcholových orgánoch sú úspešnejšie než spoločnosti s nižším zastúpením žien.¹⁾ Uvedené je pravdepodobne spôsobené tým, že ženy so sebou prinášajú cenné skúsenosti, ktoré môžu pomôcť spoločnostiam lepšie reagovať na zmeny

¹⁾ Napr. KIRSCH, A., *The gender composition of corporate boards: A review and research agenda*. The Leadership Quarterly, s. 346-364.

na trhu, či byť inovatívnejšími. Zvýšenie zastúpenia žien vo vrcholových orgánoch kótovaných spoločností vytvorí inkluzívnejšie pracovné prostredie, ktoré môže zamestnancov viac motivovať. Súčasne, to môže napomôcť spoločnosti udržať si zamestnancov, znížiť rodové rozdiely v odmeňovaní, prilákať nové talenty, adekvátnejšie odrážať spoločenskú realitu a potreby spotrebiteľov, či viesť k pozitívnejším výsledkom dlhodobu udržateľného rastu.

Slovenská republika v súčasnosti nemá vo vnútroštátnom právnom poriadku právnu úpravu, ktorá by stanovila záväzné normatívne pravidlá pre dosiahnutie vyváženého zastúpenia žien a mužov v kótovaných spoločnostiach, resp. v obchodných spoločnostiach vo všeobecnosti. Nakoľko sa opatrenia stanovené smernicou (EÚ) 2022/2381 nedajú dosiahnuť nelegislatívnymi aktmi, bol pripravený návrh samostatného osobitného zákona.

Slovenská republika pristupuje k minimalistickej transpozícií smernice (EÚ) 2022/2381, tak aby splnila záväzky vyplývajúce z členstva v Európskej únii z dôvodu, že na rozdiel od iných členských štátov Európskej únie, nemá vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá by sledovala rovnaký cieľ, ako stanovuje smernica (EÚ) 2022/2381 a ani praktický vzor v súkromnom, či verejnom sektore. Absencia praktickej implementácie pravidiel neumožňuje prijatie prísnejších pravidiel, ako tých, ktoré stanovuje smernica (EÚ) 2022/2381.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, a súčasne je v súlade aj s právom Európskej únie.

Návrh zákona bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Návrh zákona nemá vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, na životné prostredie, na služby verejnej správy pre občana, ani na informatizáciu spoločnosti. Návrh zákona má pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie, a pozitívny sociálny vplyv.